

“Volem evitar el discurs ecologista al marge de la persona”

Dm, 3/11/2020 per Catalunya Religió

(*Laura Mor –CR/Tarragona*) El nou Secretariat per a l’Ecologia i la Justícia de la diòcesi de Tarragona ja ha començat a caminar. Aquest dimecres es presenta el [Pla de xoc caritatiu](#) per afrontar els efectes de la Covid-19 sobre la població més vulnerable. Bona part de les aplicacions pràctiques que se’n deriven tenen una estreta relació amb el nou secretariat diocesà. Per ara, i després de cinc anys de l’encíclica *Laudato Si’*, és l’únic organisme d’aquestes característiques a tot Catalunya que depèn d’un bisbat.

El mes de juny **Oscar Millan** va rebre l’encàrrec del vicari episcopal de la caritat, **Lluís Simón**, de dirigir un nou secretariat. Millan es va reconèixer “coix en l’àmbit de l’ecologia”, però ben connectat a l’acció social: “Totes les qüestions d’injustícia social les preguem i les posem damunt de la taula”, apunta. Junt amb el consiliari del Secretariat, **Albert Font**, han configurat un equip de persones sensibles a aquests dos àmbits que, d’acord al pensament social del **papa Francesc**, són indescindibles. Millan i Font estan vinculats a la parròquia de Sant Joan Baptista de Tarragona, on els hem entrevistat.

Un nou Secretariat per a un treball estable

Quan l’arquebisbe **Joan Planellas** encomana la creació d’aquest Secretariat està pensant amb constituir [un grup de treball “més estable”](#). L’encàrrec, per tres anys, ha de servir per posar en pràctica una nova consciència ecològica i social. “El bisbe Joan ens demana que escoltem i veiem la situació a la diòcesi i que coneguem també tot el que es fa en altres llocs”, explica Millan. Més enllà de l’etiqueta de l’ecologia, posen l’accent “en el discurs, en el perquè i en el com”.

Què hi ha de fons? “Hem estat contemplant el rerefons teològic i filosòfic de fons: hem d’aportar alguna cosa més que el que fan els ecologistes”, explica el diaca

Albert Font. Sense desmerèixer el que considera “accions ben plantejades”-com poden ser les recollides de plàstics a la llera del riu-, volen marcar perfil propi. “Els cristians ens diferencia aquesta relació amb la creació, que reconeixem que és un regal de Déu”, apunta.

Dificultats pel respecte mutu

Des del Secretariat han fet per ara “un treball de contemplació de la *Laudato Si*”. Font insisteixen en la importància de la conversió, de prendre consciència. I s’han posat l’educació com a base de treball del nou Secretariat. “Els canvis reals passen per una conversió de cor i per interioritzar que la creació és un regal de Déu”, apunta el diaca.

I continua: “La relació amb la creació passa pel germà, tots som germans, fill del mateix pare”. I entre els reptes socials d’avui reconeix que “és obvi que tenim dificultats pel respecte mutu”. En aquest context, consideren que cuidar la creació és encara més complicat: “Si em costa empatitzar amb un igual, cuidar la creació potser encara ens costa més”.

“Els que abracen arbres no estan tan grillats!”

Aquí comença, diu, “la conversió de cor: que és contínua, de cada dia, i que passa per la pregària”. Una pràctica que els fa veure “la creació com un do preciós i que també és fràgil, com la mateixa vida”. Sense aquesta “mística”, creuen, hi ha el perill de caure en “l’activisme”.

Oscar Millan recorda que les reunions del Secretariat comencen sempre amb una pregària. I com a proposta concreta per afinar “aquesta conversió de cor”, han proposat a tots els membres de l’equip viure de forma personal l’experiència de contemplar la natura.

Per a Albert Font es tracta de “sentir-se embolcallat per la natura, veure que Déu parla a través de cada animalet, de cada planteta, contemplar-la i sentir-me acariciat per ella”. Des d’aquí, hi afegeix que “els que abracen arbres no estan tan grillats, és part de la creació, són éssers vius!”.

Amb més raó veuen necessari “aquest encontre personal, que segur que ajuda a apreciar, estimar i ser més conscient”, diu Millan. Defensen que sigui “una experiència de soledat” perquè “anar en grup inevitablement fa que et desconcentris, a no ser que es pugui mantenir el silenci”, diu el consiliari, Albert Font.

El món urbà i els cicles de la vida

Costa més en societats urbanitzades, de fer aquest pas? Diuen que sí. Albert Font parla dels seus pares, que són pagesos: “Ara es temporada de carbasses, són molt feréstegues, creixen molt: per dinar i per sopar, mengem allò que ens proveeix la natura”. Siguin carbasses, faves o taronges. I mentre que “abans funcionàvem en funció dels cicles de la vida, les estacions” ara costa més viure “d’acord amb els cicles de la vida”. Font critica que “perquè hi hagi de tot al supermercat, tot l’any, darrera hi ha una xarxa de distribució, emmagatzematge, refrigeració tremenda que impossibilita aquesta conscienciació”.

Més soledat amb la Covid-19

La conversió integral que demana viure el papa Francesc toca totes les esferes de la vida. En aquest cas els hàbits de consum que comenta Albert Font. Però també la trobada amb la persona que pateix. “Cal fer un primer pas d’estimar els avis, la gent que està al carrer en ambients urbans, en residències, en hospitals, que se senten sols”, alerta Millan. Amb la pandèmia veuen que aquest sentiment de soledat s’ha estès. “Són persones que no reben ni una trucada”, explica.

Des del Secretariat estan connectats amb aquests “col·lectius invisibles”. Com? Amb el treball amb entitats que acompanyen persones sense sostre. Millan parla del [nou Centre Betània](#): “És molt bonic, perquè s’ha vist la necessitat, s’ha pregat i s’ha obert el projecte”. L’últim recompte a la ciutat, de 2018, xifrava en 80 les persones que dormen als carrers de la ciutat de Tarragona. “Els dijous de Sant’Egidi atenem entre 60 i 70 persones”, hi afegeix.

Discursos ecologistes al marge de la persona

“Volem evitar el discurs ecologista que deixa al marge la persona”, explica el diaca Albert Font. De fet, tots els membres del Secretariat tenen aquesta sensibilitat social. En formen part **Xavier Rius**, vinculat amb la facultat de Química de Tarragona i del Comitè Òscar Romero; **Blanca Serres**, que va fer experiència missionera a Hondures des de la Delegació de Missions, **Montserrat Manresa**, vinculada a la Frater, que atén persones amb discapacitat, i **Gemma Pedrola**, que regeix una casa de colònies en l’àmbit rural. Com a grup es troben cada quinze dies.

Font parla també dels qui “veuen l’home com el depredador de la naturalesa, i conclouen que som una plaga i que hem de reduir el nombre de persones per contaminar menys”. Això, assegura Font, “és contrari a qualsevol postulat de fe cristià”. I subratlla “la importància de tenir Déu al centre i de contemplar el pobre com un germà meu”.

Un treball transversal amb la comissió COVID

Parlem dels vasos comunicants amb [la comissió que ha estudiat els efectes de la pandèmia](#) sobre els col·lectius més vulnerables i com repercuteix en el secretariat. “La comissió va començar a treballar entre els mesos de maig i juny: el bisbe Joan ens va demanar analitzar què havia accentuat la pandèmia i fer un recull d’intuïcions i una proposta”, diu Millan. El pla de xoc que proposen serà una pauta d’acció per a totes les comissions i secretariats diocesans.

Entre les grans intuïcions, n’hi haurà que afecten el treball del Secretariat per a l’Ecologia i la Justícia. I, de retruc, a la resta d’òrgans diocesans. “L’aplicació del nostre secretariat és transversal”, explica Font. Es refereix “tant al treball a les escoles cristianes que s’han de convertir en ecoescoles, com a les parròquies o la delegació de joves”. Veuen opcions en moltes àrees.

Quina sensibilitat han detectat sobre terreny? Per ara, la resposta és incipient, però compten en anar estenent la taca d’oli. “La parròquia de Sant Joan de Reus i de Montblanc ja són [ecoparròquies](#)”. Això vol dir que, en la mesura de les seves possibilitats, fan seguiment de la proposta que els últims anys ha impulsat Justícia i Pau a favor de l’ecologia integral.

Oportunitat pastoral?

El nou secretariat també percep l'aposta per l'ecologia i la justícia com una oportunitat per accedir a persones que són lluny de la dinàmica eclesial. "Hi ha molts cors bons fora l'Església i molta gent sensible al que és ecològic i la creació, el canvi climàtic o la desforestació", diu Font. El fet de veure "com l'Església concep la creació i vol vetllar per ella, pot despertar una nova simpatia que fins ara no hi era". I fins i tot, "la contemplació de la natura pot canalitzar-los cap a Déu".

Són "nous ponts entre el qui se sent llunyà i troba a l'Església un discurs que empatitza amb ell i té aquesta mateixa inquietud". Font també apunta que, a diferència de "l'Església ortodoxa que ho té molt més present", la catòlica no és un tema que hagi "treballat massa fins ara".

L'àmbit de la celebració i la litúrgia

És un camí a explorar que la celebració i la litúrgia s'apropi més als espais naturals? Oscar Millan pensa de seguida en la festivitat de Sant Francesc d'Assís i les propostes fan per tancar el Temps de la Creació diferents esglésies d'arreu del món. Amb tot, veu difícil generalitzar-ho.

També Font defensa que "el temple és el lloc de culte", però que no és incompatible amb què "es facin sortides de forma puntual i acabem amb una celebració litúrgica enmig del bosc". "Em sembla perfecte, però no com una cosa habitual". Més aviat s'ho imagina com "un espai de contemplació o de pregària".

L'origen d'un compromís personal

Què ha impulsat als responsables del nou Secretariat a comprometre's en aquest camp? En el cas d'Oscar Millan, que és arquitecte i està en contacte amb professionals que pensen l'arquitectura en clau social i ecològica, el va marcar l'experiència de missions a Hondures, En el seu moment es va sentir tocat per la qüestió social. Fa uns deu anys que acompanya persones sense sostre, amb els Amics del carrer, i és molt sensible a situacions de pobresa energètica.

Per a Albert Font, "la indignació i la preocupació pel què estem fent" li ve d'origen familiar. "De petit anava a recollir avellanes, adobar els arbres, esporgar-los, collir olives... els caps de setmana eren al camp". En aquest ambient s'adona que "els arbres són éssers vius que et cuiden i t'alimenten, que en èpoques de sequera, pateixen, i que si els cuides, els adobes i els regues, floreixen". La vida mateixa.

Què fan a Sant Joan Baptista?

Quina feina han fet en línia de la conversió ecològica en la comunitat cristiana de la parròquia de Sant Joan Baptista de Tarragona? Entre d'altres iniciatives, expliquen que la catequesi d'adults del curs passat la van dedicar a aprofundir en l'encíclica Laudato Si'. També contracten l'electricitat a subministradors que promouen l'energia de fonts renovables, reciclen els residus i han començat també a fer servir productes de neteja respectuosos amb el medi ambient. "No hem fet res d'especial, més enllà del que pot anar en línia d'aquesta sostenibilitat i de cura de la creació", explica Albert Font des de la parròquia de Sant Joan. "Si hi ha dues opcions i les coneixem, s'aplica la més òptima".